
HÍREK

HELYREIGAZÍTÁS Előző számunkban az Ybl-díjjal kitüntetett Guczoghy György nevét hibásan írtuk. Elnézést kérünk tőle és olvasóinktól.

BORS ISTVÁN szobrászművész augusztus 10-én, életének 65. esztendejében hosszas betegség után Kaposvárott elhunyt.

BOCZ GYULA szobrászművész júliusban, 66 éves korában a Pécs melletti Hosszúhetényben elhunyt.

DERCSÉNYI BALÁZS művészettörténész, sok építészettörténeti könyv, műemlékvédelmi kiadvány és film szerzője 63 éves korában, szeptember 10-én váratlanul elhunyt.

KÓS KÁROLY LEVELEZÉSÉT a közeljövőben adja ki a Mundus Kiadó. A Sas Péter szerkesztette kötet Kós minden tevékenységi körére, egész életére kiterjedően gyűjtötte össze az eddig legkülönbözőbb kiadványokban megjelent és nagyrészt publikálatlan leveleket.

AZ ELZÁSZI FALUMÚZEUM szervezte építészeti műhely, amelynek a Vándoriskolások alkotta pavilonjáról előző számunkban beszámoltunk, tovább folytatja munkáját. A következő évi táborok előkészítésére, a műhelymunka egész struktúrájának kialakítására megállapodás született a Falumúzeum és a Makona építészei között.

A KIJÁRAT KIADÓ építészeti sorozatának új könyvei: az Erdélyi Zoltán életművét bemutató kötet (2400 forintért) és a Vadász György 70. születésnapjára készített reprezentatív album (3000 forintért rendelhető meg a Kiadónál: 1035 Budapest, Veder utca 20.).

A BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEMEN szeptemberben új fakultatív tantárgy indult a szerves építészet témakörében. A tantárgy foglalkozásai négy féléven át tartanak előadások és gyakorlatok formájában. Jelentkezni az 5. félévtől lehet és az érvényes végosztályzat 2 kreditpontot ér. Az előzetes tervezet szerint az egyes félévek anyaga: a szerves építészet impulzusai, a szerves építészet huszadik századi vonatkozásai, építészet és munkamódszerek, valamint a szerves építészet magyarországi gyakorlata.

Egy-egy félév 12-13 alkalommal 2x45 perces foglalkozást jelent. Az első félév előadásai lényegében az építészettörténetet tekintik át a szerves építészeti szemlélet egyes korszakokban történő megjelenését elemezve.

KŐSZEGHY ATTILA New Debrecen címmel magánkiadásban jelentette meg a várossal foglalkozó írásait, előadásait, kiegészítve néhány olyan dokumentummal, amelyek az utóbbi évek torzulásaira hívták fel a figyelmet. A könyvecske meg nem hallgatott felhívások, eredménytelen pályázatok, visszautasított cikkek, süket fülekre találó tiltakozások elkeserítő sorozata. Doku-

mentumértéke aligha vigasz a jövátéhetetlen városrombolás eredményei láttán. A kötetet záró csúfolódó levélből idézzük a belváros szétverése, a hagyományos kertés városrészeket zsúfolt lakóteleppé átépítő spekuláció ellen hiába tiltakozó szerzőtől: „...előzőleg eltakarították a fél belvárost, a kis utcácskákat telerakták jókora nagy társasházakkal. A másik fél belváros megmarad. A társasház-lakók kifejezetten ragaszkodnak szomszédaik másságához, ahhoz, hogy oda már ne épüljön újabb társasház, ez a melírozott figura – egy társasház, egy családi ház – éppen jó. Így a társasházakból lehet gyönyörködni a szomszéd kertjében, a szomszéd pedig gyakorolja a toleranciát. A háza előtt öten is parkolhatnak, hiszen ő csak egyedül lézeng ott. A hűsz szomszéd pedig hová tenné autóját a kis utcában?”

TATAI MÁRIA Az épített környezet – vezérfonal a korszerű építészet szemlélethez – címmel foglalta össze az Enciklopédia Kiadó által megjelentetett könyvében azokat az alapismereteket, amelyek a szakmai gondolkodás kialakításához nélkülözhetetlenek. A kiadvány tanári kézikönyv olyan pedagógusok számára, akik a környezetkultúra területén tevékenykedni kívánó diákokat oktatnak, hogy segítséget adjon eligazodni a környezetalkotással kapcsolatos fogalmak rendszerében. Átfogó szemlélete miatt az építészhallgatók „építészeti alapismeretek” iránti szükségletét is kielégítheti, mert az alapfogalmak egymáshoz való viszonyáról, helyiértékükről, a tervezés során felmerülő szempontokról építészettörténeti példák elemzésével ad képet, azaz a ma oly hiányos alpműveltség kialakítását is segíti. A könyv egyes fejezetei az épület és az ember kapcsolatával, viszonyával, a környezet emberre gyakorolt hatásának fajtáival; az építészeti formával, a tér érzékelésének kérdésével; a szerkezetek, anyagok, technológiák ismertetésével; a kor, a hely és a hagyomány szerepével; végül pedig néhány jelentős építészeti mű elemzésével foglalkoznak.

A NÁD kovasavtartalmának köszönhetően tartós, szívós; lemezzé kötve, nagyon praktikusán felhasználható. Hő, hang és páratechnikai tulajdonságai nagyon kedvezőek, rágcsálók, rovarok nem károsítják. Kétoldali vakolattal ellátva, nehezen éghető anyagnak minősül (DIN 4102-1 szerint). A magyar építészet történetében a nádfedésen kívül, a nádlemez-födém valaha szintén elterjedt volt. Kiseb mértékben megtalálhatók voltak náddal kialakított falszerkezetek is. Ezek úgy készültek, hogy a talpas vázas vagy egyszerű karóvázas paticsfalba vesszőfonat helyett nádkötegeket, nádlemezt erősítettek és azt tapasztották be.

Új utakat keresve, földünk számos táján újra és új módon előtérbe került a szerves szálakkal, így a náddal való építés is. Magyarországon is elérhető már a nádat és nádból készült anyagokat átfogóan alkalmazó korszerű építési technológia, amely teljesen természetes, mindenféle vegyi kipárolgástól mentes lakóteret biztosít. Anyagai természetbe visszajuttathatók vagy újrahasznosíthatók. Hang és hőszigetelése kiváló, $U=0,155W/m^2K$. Tartós, száz év élettartamra méretezik.

A nádház technológia azért jött létre, hogy egy új, a szabad személy méltóságát elismerő, együttműködésre épülő, organikus kultúra eleme legyen.

Az anyaggal, technológiával, forgalmazással kapcsolatos kérdésekben felvilágosítást nyújt Mészáros József. (mj@3h-realestate.com, telefon: 30/2846097)

RAJZOK ÉS SZOBROK

Nagy Szilvia kiállítása

1976. október 28-án születtem Győrben

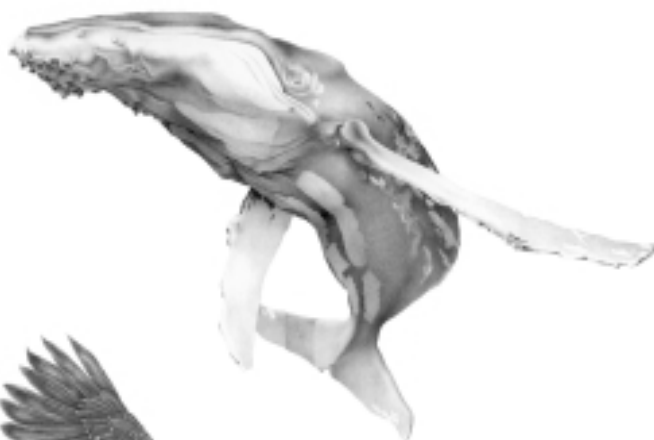
Gyermekkoromat majdnem egészen kitöltötték azok a helyek, élőlények és élmények, amelyeket hosszú eltemettség után ismét felidézhettem; amelyek ma is élnek. Ecetfa illata, tulipánhagymák, darázspók, gyíkok, és egy meleg nyári napon a Patkányos-tó melletti pocsolójában talált nyári pajzosrákok csillogó, domború háta.

Az ezt követő idő leírása helyett inkább egy álmot írok le. Huszonegynehány évesen a nagyszüleim házában egy eldugott, poros ágyneműtartóban megtaláltam saját, kiszáradt gyermekkori testemet. Legyen ez elég.

A második születésem huszonegy éves koromban történt, amikor meghajlítottam az első drótot az első öslény vázához, és körülvéve magamat összecsipegettem jó emlékekkel a saját életemből és más emberek életéből; felépítettem egy szerkezetet, amelyben máig élek, és amelynek kivételéseit a kiállítás tartalmazza. Nem cserélném el semmiért sem. Számomra időtlen és emlékekkel teli minden egyes lény – legyen rajz vagy szobor.

Hogy mi lesz később, csak sejteni tudom. Elképzelések és vágyak vannak, amelyekre építeni lehet, és érdemes. Legközelebb majd már többet tudhatunk.

Nagy Szilvia

A Magyar Építőművészek Szövetsége székháza,
Kós Károly terem
(1088 Ötpacsirta utca 2.)
2003. október 14-24.

A SCHUMACHER COLLEGE (ANGLIA) PROGRAMJA

2004 január – július

A törzsi népek bölcsessége

2004. január 11-30.

Hugh Brody, Gregory Cajete és Rebecca Hossack

A környezeti válságok idején különösen fontos megértenünk a természet világát és az ember kapcsolatát a földhöz. A kurzus azt vizsgálja, hogy különböző törzsi társadalmak hogyan képesek szembenézni a globalizációval, hogyan képesek megőrizni saját kultúrájukat. (Földügyi politikai mozgalmak, a törzsi „etnotudomány” kialakulása, a művészeti hagyományok újra felfedezése).

Becsületesség egy törékeny világban:

Globalizáció és jogengyenlőség

2004. február 8-27.

Martin Khor, Ann Pettifor és Wolfgang Sachs

Mivel a globalizáció az élet szinte valamennyi területére kiterjed, tudnunk kell, hogyan alakult ki, és merre tart a jövőben. A kurzust vezető tanárok évek óta egy becsületesebb gazdasági rendszer kialakításáért küzdenek. A kurzus fő témája: a véges bioszférában hogyan lehetséges kialakítani egy fenntartható gazdaságot, amelyben nem csak a pénz befolyásolja a döntéshozók határozatait, és hogyan tudják megváltoztatni magatartásukat a vásárlók?

Gazdaság és fenntarthatóság

2004. március 7-12.

Simon Zadek

A kurzus témája, hogy a fenntartható fejlődés érdekében milyen előírásokat és intézkedéseket kell és lehet reálisan elvárni a gazdasági szférától.

Agri-kultúra és agro-ökológia: A vidék új jövője

2004. március 14 - április 2.

Tewoldge Egziabher, Jules Pretty és Miguel Altieri

Napjainkban emberek milliói alultápláltak vagy éheznek, míg mások belebetegsznek a túl sok evésbe. Elérkezett az idő egy újfajta, ökológiai elveken nyugvó mezőgazdaság kialakításához, amely harmóniában van az emberrel, a társadalommal és a kultúrával. A fenntartható mezőgazdaság alapelveinek tárgyalása a világ különböző vidékein élő mezőgazdászok, farmerek bölcsességén, tapasztalatán keresztül.

Föld, szellem és cselekvés

2004. április 25 - május 14.

John Seed, Ruth Rosenhek, Starhawk, Alastair McIntosh és Verene Nicolas

Három kontinens környezetvédői találkoznak és beszélnek aktivista tevékenységük alapelveiről. A buddhizmus, a mély-ökológia, a rendszerelmélet és a sámánizmus által inspirált munkájuk része, hogy a kurzus résztvevőivel a jobb világért való küzdelem spirituális alapjait lefektessék.

Ökológiai design

2004. május 16 - június 2.

John és Nancy Jack Todd, Bill Dunster és Alan Powers

A kurzus az élőgépes szennyvíztisztítás működéséről, valamint az öko-design történetéről és gyakorlati megvalósításáról szól. A harmadik héten az ökoház-tervezés kihívásait tárgyalják, megmutatván, hogyan jár karöltve a szépség és a hatékony energiaforrás.

Az élő bolygó: Gaia elmélet

2004. június 13 - július 2.

Stephan Harding, James Lovelock, Lynn Margulis, Ricardo Guerrero és Tom Wakeford

A kurzus során a Gaia-elmélet és egy egészséges globális ökológia fenntartásáról lesz szó.

Élet és komplexitás

2004. július 4-17.

Fritjof Capra, Brian Goodwin és Stephan Harding

Az elmúlt húsz évben a tudomány új irányt vett: a komplexitás-elmélet lehetővé tette az élő rendszerek olyan modellezését, amelynek révén az ökológiai világszemlélet is új jelentőséget kapott. A kurzus azt vizsgálja, hogy a komplexitás és a rendszerelmélet hogyan segítik az élet biológiai, kognitív és társadalmi dimenzióinak integrálását.

Üzlet és fenntarthatóság:

A komplexitástól a felelősségig

2004 július 18-23.

Fritjof Capra és Marjoire Kelly

A komplexitás-elmélet és az élő rendszerek új nyelve az élet alkalmazkodóképességét és kreativitását tükröző szervezetek létrehozásához vezetnek. A kurzus témája: a jelenlegi rendszer-tervezés milyen etikai és társadalmilag felelősségteljes magatartást tesz lehetővé és mit hoz a jövőben?

Részvételi díjak, ösztöndíjak: A háromhetes kurzusok ára 1500£, a kétheteseké 1000£, ami fedezi a tandíjat, a szállást, a teljes ellátást és a kirándulásokat. A teljes költséget fedező ösztöndíjra is lehetőség van, az ilyen irányú igényeket az adott kurzus előtt legkevesebb két hónappal jelezni és kérvényezni kell.

Cím: Schumacher College
The Old Postern
Dartington
Totnes
Devon TQ9 6EA
United Kingdom
Tel: 44-1803-865934
e-mail: admin@schumachercollege.org.uk